

LETO XI.

ZVEZEK 5.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebinska 5. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Iz Gradca	77
Sprehodi po prirodi	65	Ptujška okolica	77
Zabava:		Braslovče	78
Maža za kugo	67	Sv. Lovrenc v Slov. gor.	78
Vpotujčeni domovini	71	Gornja Radgona	78
Sestrici	71	Ljutomer	78
Posijaj prava luč v srce	71	Zreče	78
V boj	71	Zabukovje	79
Poroka v nebesih	72	Brežice	79
Molitev	72		
Razgled po svetu	73	Govorniške vaje:	
Orli:		Združujmo se in delujmo za dobro stvar	79
Trbovlje	73	Poštni predalček	89
Dekliški vrtec:		Drobtinice:	
Hčerkinno srce	74	Mladina, beri, čitaj	80
Deset zapovedi za slovensko mladenko	74	Živinska mati	80
Dobra gosposinja	75	Apostolstvo mladine	80
Lepo petje	76		
Društveni glasnik:		Listnica uredništva. Hoče, Sv. Jurij v Slov. gor. i. dr.: List je že bil poln, ko so nam došli Vaši dopisi. Prosimo potrpljenja.	
Ptuj	76		
Št. Ilj v Slov. gor.	76	Dekleta naročite si pri S. K. S. Z. v Mariboru svoje dekliske znake!	
Dobrlavas na Koroškem	77		
Dornava	77		

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 25. svečana 1911.

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtrkih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure popoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

N A Š D O M

Štev. 5.

V Mariboru, 1. marca 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Sprehodi po prirodi.

1.

Gospod urednik! Kar po domače Vas pozdravim in Vam rečem: Bog Vam daj srečo in zdravje! Vedite, da rad berem „Naš Dom“ in vse preberem, tudi kar je na platnicah zada! In veste, kaj mi je prišlo na misel! Spoznal sem, da ste jako razumen mož, zakaj vsakemu znate povedati, kar mu gre. Iz „Našega Doma“ sem se prepričal, da je naš svet čudna stvar, najbolj čudna pa človek. In zato se več ne čudim, da sem bil véasi žalosten, ko nisem tak, kakor drugi ljudje. Glejte, gospod urednik, kar naravnost povem, da sem bil velikokrat najrajši sam. In vendar imam vse ljudi rad, zlasti pa Slovence, in tudi na naše shode grem. Toda zunaj na cesti, na polju, v gozdu sem le takrat zadovoljen, če sem sam. Zdelo se Vam bo neverjetno. Toda glejte, meni je težko, ker drugi ljudje tožijo vreme, meni pa vsako vreme prijazno govori! In drugim se zdi malenkost, stopiti s težko nogo na cvetlico, cvetlica pa meni govori in se mi smili. Da boste pa mogli verjeti in se prepričati, da ne lažem, zato Vam pošljem par takih pogovorov v nežni, prosti prirodi.

2.

Šel sem na sprehod v prvi pomladi. In solnce mi je reklo: „Bog daj dober dan, Peter!“ — In jaz sem rekel: „Pozdravljeno bodi, solnce! Le grej me, le! Le glej tako prijazno na našo zemljo! Lepo si, solnce, tako čudovito, in tvoji žarki so tako ljubeznjivi in mehki ter topli! In ako ti obsiješ zemljo, je vse tako veselo, in vse vriska in poje! Komu poje, solnce moje, ali ne tebi, tebi prepeva prijazna priroda!“ — In solnce mi je reklo:

„Vse poje pesem hvaležno večnemu solncu! Spoznaj, Peter, da je velik in dober ter lep Tisti, ki je vse to naredil. In glej, jaz oznanjam njegovo veličje in slavo.“ —

In šel sem naprej po beli cesti. In sem zagledal na bregu nekaj veselega, otroško prijaznega.

„Bog ti daj dobro, Peter!“ — „Pozdravljene trobentice drobne! Tudi jaz vam želim dobro: naj vas ogreva ljubo solnce!“ Takrat pa so se trobentice nasmejale. Bilo jih je pet, in so se stiskale skupaj, kakor sestre. In zdelo se mi je, da mi hočejo nekaj sladkega povedati. In so me gledale z nedolžnimi očmi in rekle:

„Peter, večni Stvarnik te ljubi!“ —

3.

Šel sem venkaj na zeleno polje. In sem poslušal marjetice v travi, prepevale so ljubko pesem Stvarniku. In poslušal sem brstečih njiv iskreno hvalo. Rž je bila že visoka in je šla v cvetje, pšenica še ni dorasla. Solnčni žarki so objeli mlada stebelca, in vse je bilo prosojno in svetlo zeleno. In vse je vriskalo:

„Gospodu čast, a kmetu veselje in srečo!“

Jaz pa sem šel naprej — do potoka. In nebo se je gledalo v jasni čisti vodi in gledale so se jelše ob strani. Jaz sem obstal nekaj časa in sem pozdravil vodo: „Zdrava, hladna bistra voda, kam se ti muči, da hitiš in bežiš naprej, naprej...“ — „V morje hitim, Peter, in veliko je moje koprnenje.“ — „In kam hitim jaz, ljuba voda?“

„V neskončno morje — od tod hrepenenje v tvoji duši!“ In sem se zamislil in šel ob potoku. In sem objel vse stvari, ki sem jih videl: gozdove in njive, nebo nad seboj in jelše ob po-

toku. In ko grem tako naprej, zagledam svetlo sonce v jasni vodi in lahko sem gledal in ni me speкло. „Srečna voda, v tebi je sonce skrito in celo nebo odseva v tebi, ker si čista in kristalno-prozorna.“

„Srečen tudi ti, Peter, ako si čist; v tebi je skrito božje Solnce in celo nebo počiva v tebi,“ odvrne voda. In sem se še bolj zamislil. In na vasi, kjer imamo znamenje Brezmadežne, sem vzdihnil tiho: „Marija, izprosi mi, da bom čist in jasen kakor voda: naj bodo čvrste in svetle moje misli!“

4.

Zopet sem šel na sprehod. In zeleni gozdovi so me vabili: „Pridi Peter!“ — In jaz sem jim ustregel. In mogočne zelene bukve in iglate smreke ter lepi mecesni so me sprejeli prijazno in ljubeznivo. In sem gledal solze, ki so tekle po smrekovih deblih. Pod ogromno in krepko smreko pa sem zagledal mravlje. In sem videl, kako tekajo, nosijo, vlečejo in delajo. In bila jih je cela vojska. Zadaž pa je bila poveznjena velika kopica, pokrita z iglami in listi preperelimi. In ko sem jo zapazil, me je prevzela radovednost. In sem šel ter odkril, da bi videl, kaj je notri. In videl sem bele zavojčke, neznačne, podobne mehu za žito, ki se nese v mlin. Mravlje so pa hipoma pobrale zavojčke in odnesle v spodnje prostore. Tri mravlje so pa ostale na moji roki in me hotele zabosti...

„Ne jezite se, dobre mravlje, nikar te me grizti, nič več vas ne bom žalil.“

Največja mravlja med njimi reče: „Naj bo, odpustimo ti, ker si človek!“ — In jaz, da bi jih popolnoma pomiril, jih pričnem hvaliti. „Pridne ste, pridne! In kako znate delati in graditi, in kakor na povelje izvedete vsako delo!“ — „Hvala Stvarniku, od njega imamo vso spretnost! In sodnji dan bo prejel naš rod svojo hvalo.“

„Ali tudi ve mislite na tisti dan...?“

„Vsa priroda se veseli in koprne po dnevu, ko bo vse razodeto! Narava pričakuje Gospoda!“

In mravlja mi je šepetala skrivnostno in rekla:

„Poslušaj! Čuj slavo našega rodu! — Živeli so in še žive mogočni narodi. Razmnožili so se, Gospod je dal blagoslov. Toda nato so se prevzeli in začeli zaničevati in teptati manjše narode. Iz te zmote pa so zašli v drugo. In so rekli: „Preveč nas je!“ In ko so obrnili svoje oči na zemljo, niso hoteli več poznati neba. In stisnili so jim je srce v blodnih skrbah: „Zemlja bo premajhna!“ In nato so začeli teptati in zaničevati blagoslov in so sprevrgli Gospodovo postavo. Pride pa dan, ko bo prejela vsaka stvar svoje plačilo. In takrat bodo pristopili oni mogočni narodi in porečejo sodniku v zagovor: „Mrzka nam je bila tvoja nevesta, ker je bila sovražna življenju; hotela je spremeniti svet v puščavo!“ — In tedaj bo odgovoril Vsevedni: „Proč od mene, hinavci! Mravlje pokličem zoper vas, in pričajo vaša dela...!“

In jaz sem spustil mravlje in sem položil roko na pot, ki vodi v mravljišče, in mravlje so odšle. Po vsem mravljišču pa je zašumelo, in mravlje so pele skrivnostno pesem. In pesem se je končavala:

„Pojmo Stvarniku! — Vsevedni bo sodil stvari!“

6.

Šel sem po ravni beli cesti, ki vodi od hiše Gospodove. In sem šel na grobe. In grobovi so mi govorili: „Peter, tudi za tebe bo dovolj prostora!“ — „Dobri grobovi, vaša postelja je mehka in prijetna...“ — „Ne vsakemu, Peter!“ — In jaz sem se ozrl na križe in vsi križi so mi povedali veliko skrivnost.

„Kdor je šel počivat in je imel v v srecu ljubezen do križa, tistega ne teži križ nad grobom, in lahko sladko počiva. Toda, kdor...“ Nisem mogel do konca poslušati, pokleknil sem pred veliki križ, ki stoji na sredi, in sem hotel moliti za pokojne... A veliki križ mi je rekel: „Za pokojne, Peter, toda tudi za tiste, ki še hodijo po stezah življenja!“

In sem se vrnil. In vsa narava je pela resnočno pesem.

Peter Trobenta.

Zabava.

Maža za kugo.

Povest iz Florence iz šestnajstega stoletja. —
Poslovenil J. R.

(Dalje.)

Tretje poglavje.

Hinavski prijatelj.

Čeravno vlada v bogatih hišah prepiran sijaj, vendar ne najdemo tu nobene nepotrebne stvari. Vse je preprosto, a prijazno, udobno in snažno urejeno. Ko stopi zdravnik v sobo, vstane osemnajstletna deklica cvetočih lic, da iz rok vezanje in gre prišlecu nasproti.

Ostani tam, Flora, veli ljubeznivo Peretti svoji hčeri: „Prihajam od bolnika, ki ima kužno bolezen; zato ne hodi v mojo bližino, čeravno sem vse uredil, da se bi ne razširila. Previdnost nikoli ne škoduje. Jaz tudi takoj odidem. Prišel sem samo vprašat, če se je zgodilo kaj posebnega v moji odsotnosti.“

„Ne, oče,“ odgovori Flora s čistim glasom, ki se popolnoma vjema z njenim, kakor angelskim obličjem. „Kaj bi se le zgodilo?“

„Jaz sem le tako mislil.“

„Toda, ljubi oče, poglej malo moje vezanje, ko si ravno tukaj. Ker si veščak v umetnosti, se popolnoma zaneseš na tvojo sodbo.“

Pri teh besedah mu pokaže Flora v mali oddaljenosti svoje vezanje, ki je predstavljalo v modri svili z beneškimi zlati in srebrnimi biseri všito Srce Jezusovo, namenjeno v dar bližnjemu samostanu, katerega prednica je bila prijateljica Florine matere, in ki je ljubila tudi hčer z materinsko ljubeznijo.

Peretti pazljivo ogleduje umetno delo in pohvali, kar se mu zdi hvalevredno, ter omeni tudi nekaj malenkosti, ki naj jih popravi. Nato se poslovi od hčere in hoče ravno oditi, ko vstopi Leonarda, njegova stara služkinja, in naznani, da čaka nekdo zunaj.

„Kdo je?“

„Imena ni povedal. Pa mislim, da ni kak bolnik, temveč dvornik.“

„Je že dobro, Leonarda,“ reče Peretti, „reci gospodu, da takoj pridem.“

Služkinja odide in takoj za njo tudi Peretti. Zdravnik gre v pritličje v sobo poleg laboratorija, ki je služila za čakalnico.

Tu zagleda mladega, imenitno oblečenega plemenitaša.

„O, gospod Cattani!“ se začudi Peretti. „Ste li morda bolani? Upam, da ne, saj ne izgledate slabo.“

„Peretti, nekaj zelo važnega me je napotilo do Vas,“ mu odgovori plemič. „Samo lojim se, da ne boste imeli časa poslušati.“

„Peretti pravi smehljaje: Zares, gospod. Že na Vašem glasu čutim, da mora biti nekaj resnega, radi česar ste prišli k meni. Resnih zadev pa ne moremo opraviti v nekaj trenutkih. Poleg tega me pa kliče dolžnost k hudo bolnemu človeku. Za njega moram pripraviti še tudi zdravila.“

„Kedaj se pa vrnete, gospod?“

„Tega Vam ne morem povedati. Morebiti v eni uri. Toda počakajte, da nekoliko pomislim...“

Čez nekaj trenutkov nadaljuje:

„Ne svetujem Vam, da bi prišli že čez eno uro, ker ne vsprejemam rad obiskov prijateljev takoj, ko pridem od bolnikov. Če Vam ni nadležno, gospod Cattani, pojdite z menoj v moj laboratorij, in mi tam razodenite namen Vašega obiska, med tem ko bom jaz pripravljal zdravila.“

„Cattani privoli in gre s Perettijem. Zdravnik mu ponudi stol in začne pripravljati zdravilo, med tem, ko se Cattani vsede in začne takoj pravi.

„Gospod Peretti, jaz govorim najraje kar naravnost, brez ovinkov. Dovolite torej, da Vas vprašam: „Ali še niste nikoli mislili na to, da bi si poiskali zeta?“

Ko zasliši Peretti plemičeve besede, mu omahne roka — hotel je ravno seči po steklenici z neko rujavo tekočino — in skoro ježno pogleda vprašalca.

„Gospod, kaj naj to pomeni?“ reče. „Kako se drznete...“

Cattani pa se zasmije na ves glas.

„Peretti, zdaj ste se pa zmotili v bolniku,“ pravi, in se smeje dalje; „česaravno sicer zelo dobro vidite. Jaz nisem vprašal tega za se.“

„Torej Vas je poslal kdo drugi?“ vpraša Peretti in prime previdno za steklenico.

„Tudi iz tega razloga nisem prišel, ampak iz lastne volje, da Vas svarim pravočasno,“ odgovori mirno Cattani. Morda se bo oglasil nek plemič že danes, gotovo pa jutri, in bo snubil Vašo hčer. Kot Vaš dobrohoten prijatelj Vas svarim, ne poslušajte ga, ker Vas hoče prevarati. Ta plemič — imena ne povem, ga bodele že sami spoznali — je eden prvih vojvodovih dvornikov in njegov ljubljeneec, od katerega je priigral nedavno deset tisoč dolarjev in ga pripravil skoro na beraško palico.“

„Ferroni?“ ga vpraša hlastno Peretti.

„Kaj? Vi veste...?“

„Jaz samo vem,“ prekine zdravnik Cattani, „da je izgubil pred kratkim Ferroni to svoto. Več pa ne vem, in tudi ne maram vedeti, gospod.“

„Torej Vam ni treba praviti imena dotičnika, ki bi postal rad Vaš zet.“

Pri teh besedah Cattani vstane.

„Je to vse, kar ste mi hoteli povedati?“ ga vpraša Peretti.

„Kaj ni dovolj? — Ne zaslužim za to nikake hvaležnosti?“

„O gotovo, lepa hvala, gospod,“ ga zavrne Peretti in gleda ostro hinavcu voči. „Se lahko zanesete, da bom molčal o tem. Toda nekaj Vam pa moram vendar-le povedati, gospod: Ferroni je Vaš najboljši prijatelj, kolikor jaz vem. Torej ni posebno lepo za Vas, da ga tako hinavsko in zahrbtno ovadite. Ste jezni na mene ali pa ne, a jaz ne morem trpeti hinavstva. Kdo mi jamči, da niste hoteli zdaj-le izdati tudi mene, kakor ste svojega najboljšega prijatelja?“

Cattani jeve oči se svetijo v jezi.

„Vi me žalite, Peretti. Nisem priča kova! kaj takega.“

„Jaz Vas ne žalim, razven, če smatrate resnico za razžaljenje.“

Cattani si grize od jeze ustnice. Komaj se premaga, da ne razlije svoje jeze nad zdravnikom.

„Peretti, splošno govore o Vas kot maločustnem propovedniku npravnosti, a ne bi bil verjel, da se bodele skušali znebiti svoje sitnobe tudi nad menoj. Da bi Vam le ne bilo nikoli žal, da ste tako postopali z menoj.“

Nato se molče pokloni in odide ves divji od jeze iz laboratorija.

„Beden svetohlinec!“ si mrmra ves razkačen, „to se ti bo še bridko plačalo! Hotel sem ti storiti še uslugo, toda zdaj ne bom miroval prej, dokler se bridke ne maščujem nad teboj. In ravno Ferroni mora biti moje orodje. Priti mora čas, ko bo ležal ta licemerski zdravnik pred mojimi nogami in me prosil pomoči. Jaz pa se mu bom smejal in mu obrnil hrbet.“

Čisto druge misli pa rojijo Peretti ju v glavi.

„Cattani in njegov prijatelj sta vredna drug drugega, vendar bi se odločil jaz za Ferronija, če bi moral voliti med njima. Hvala Bogu, da mi tega ni treba. Za mojo Floro je njena bodočnost že davno odločena — in pri tem naj ostane.“

Med tem pripravi Peretti zdravila, vzame še neko suličasto orodje, platno za povežilo, in si pripravi vse. Potem se sleče in zopet obleče v prejšnjo obleko ter gre zopet v Loggio dei Lanzi.

Četrto poglavje.

Snubač.

Prihodnje jutro je videti v celi okolici stolnega trga zelo prestrašene obraze. Večje gruča ljudi se zbirajo in gledajo preplašeno na Loggio dei Lanzi, stanovanje vojvodovih vojakov.

„Je res?“ vprašujejo drug drugega.

„Zdravnik Peretti je sam povedal,“ izjavi eden meščanov, „jaz sem izvedel od nekoga, ki je stal tedaj poleg njega.“

„Nebeški Bog!“ se zasliši obenem več glasov.

V tem hipu pridrvi iz dvorišča Loggie mož, dviga roke proti nebu in vpije z groznim glasom:

„Prebivalci Florence! Kuga! Kuga! Jezus, usmili se nas!“

Kakor blazen divja mož po stolnem trgu in ponavlja vedno iste strašne besede.

Iz vseh hiš hitijo ljudje in ponavljajo: „Kuga! Kuga!“ Mala gruča se razprši takoj ob kriku onega moža — strežnika bolnega vojaka — na vse strani in razširja grozno novico o kugi.

V starih časih namreč ni bilo hujše besede, nego beseda „kuga“. To je bil strašni morilni angelj, ki je upihnil tisočerm in tisočerm luč življenja. Ta strašen gost se je vtepel iz vzhoda in se pokazal prvič v Evropi v šestem stoletju in ostal tukaj več ko tisoč let, dokler se slednjič le ni posrečilo ga pregnati znanosti in napredovanju omike. Posebno pogosto se je prikazovala kuga v srednjem veku pod imenom „črna kuga“, ki je grozno morila med ljudstvom, včasih sama, še večkrat pa v družbi krvavih vojsk, tako, da so bile besede kuga in vojska nerazdružljive med preprostim ljudstvom.

Ta grozna bolezen se je pojavila nenadoma v krasnem mestu ob Arnu. Zanesel pa jo je tja ubog vojak, ki je prišel iz Sicilije. Vsi napor Perettija, da bi rešil vojaka smrti, in omejil grozno morilko, so bili brezuspešni.

Strah in groza ter razburjenost so pospeševale, kakor se to navadno zgodi, še bolj razširjanje kuge. Prvi, ki je nato mrmrl v Florenci za kugo, je bil bolniški strežnik Loggie dei Lazzari. Zdal se je razširjala z bliskovito naglico „črna kuga“ po celnem mestu. Mnogi, ki so vstali zjutraj zdravi in krepki, so ležali čez nekaj ur mrtvi, in celo telo je bilo pokrito s kužnimi bulami. Da, kar na cesti so padali in umirali.

Najhujše pa je bilo v ozkih, umazanih ulicah, kjer je bilo največ nesnage. V imenitnejšem delu mesta se do sedaj še ni pojavila, kakor da bi si ne upala med imenitne velikaše.

Ko so izvedeli na dvoru o kugi, je bilo v začetku vse prestrašeno, toda vojvoda je ostal ravnodušen in miren in je potegnil za seboj tudi druge dvornike, tako, da so drugi mislili, da v resnici ni tako huđo, in da razburjeno ljudstvo več govori, ko je resnica.

In res se je zdelo, kakor da bi se bila kuga zadovoljila z dosedanjimi žrtvami. Bolezen ni napredovala, ampak pončhala ravno tako naglo, kakor se je začela. Florenca je začela zopet prosteje dihati, ljudstvo se je pomirilo, veliko do sedaj zaprtih hiš so zopet odprli.

Peretti je imel v teh dneh silno veliko dela. S svojo spretnostjo je rešil marsikatero življenje, pri drugih pa je bilo že prepozno. Njega samega pa se ni lotila grozna morilka. Sicer pa je mislil Peretti na-se čisto nazadnje; boljša je skrbela njegova hči, katero je spravil v bližnji samostan sv. Barbare, da bi jo rešil nevarnosti. Tudi sedaj je bil še mnenja, da naj še ostane v samostanu, dokler ne izgine zadnja sled o kugi. Pri njem je ostala samo stara Leonarda, čeravno ji je dovolil, da lahko odide, če hoče.

Pretekel je še cel teden.

Peretti sedel v svoji sobi in premišljuje o svoji ljubljeni hčeri, ki je še še vedno v samostanu. Njegovo srce si želi po ljubljenem otroku tako zelo, da sklene, iti v nekaj dneh po svojo Floro.

Zdal se odprejo duri. Ko pogleda Peretti kvišku, zagleda znanega mladega moža — Karola Ferronija.

Zdravnik ostane in stopi nekaj korakov prišlecu nasproti ter reče:

„Česa želite, gospod? Pa si upate v to hišo?“

„Zakaj ne, gospod Peretti,“ odgovori plemič. „Kdor prihaja v dobrem namenu, kakor jaz, temu se ni treba bati ničesar. Peretti, dovolite, da povem na kratko, — prišel sem snubit Vašo hčer.“

Peretti se prav nič ne čudi, ampak pravi:

„Mladi gospod, Vi ste zelo srčni, da se ženite v takem času. Toda ker ste zdaj tukaj, se pa pogovoriva neko-

liko o tem. Ste si pa tudi v svesti, da Vam je moja hči naklonjena?"

"Tega sicer za gotovo ne vem," mu odgovori Ferroni, "vendar upam, da me ljubi."

Peretti se nekako čudno smehlja.

"Ste zelo samozavestni, gospod! Zdaj mi pa povejte, koliko smem ceniti Vaše imetje; kajti to moram vedeti, ko se gre za bodočnost mojega edinega otroka."

"Znano Vam je, gospod Peretti, da me smatrajo za zelo bogatega in da imam velika posestva. Moji dohodki znašajo na leto 300.000 dolarjev."

"To me zelo veseli. Ker jaz ne morem dati svoji hčeri velike dote, moram gledati na to, da bo premožen moj bodoči zet."

Peretti je govoril ves čas posmehljivo. Toda Ferroni ni opazil ničesar in je mislil, da se dela Peretti nepremožnega le zato, da bi nihče ne vedel, kako je bogat, in se zato sam tudi ni hotel izdati, izakega vzroka je prišel v resnici snubit.

"Mi je zelo žal," povzame Peretti zopet besedo, "da Vam ne morem predstaviti svoje hčere, ker je že od izbruha kuge v samostanu in pride šele čez nekaj dni nazaj. Vam bom že naznanil, kadar bom hotel zopet govoriti z Vami."

Ferroni je bil vesel vsled tolike prijaznosti zdravnikove.

"Toda jaz stavim tudi pogoje, gospod Ferroni," nadaljuje Peretti s čisto drugim glasom. Zvedel sem namreč, da ste nedavno priigrali od vojvode 10.000 dolarjev. Mi obljubite, da mu jih bodele dali nazaj?"

Sedaj stopi Ferroni bled od jeze nekaj korakov nazaj in zavpije:

"Peretti, se hočete iz mene norčevati? Vi dvorezni nož! Nikdar več ne prestopim Vašega praga. Viniste vredni takega zeta. Moje bogastvo ni za Vas in za Vašo hčer."

Jezno pogleda Ferroni zdravnika in odide razdražen naravnost k svojemu prijatelju Cattaniju, kjer vstopi ves zasopel.

"Kaj pa ti je, Karol?" ga vpraša

Pavel, ki ni niti slutil, kje je bil njegov prijatelj.

Karol mu pove vse. Med pripovedovanjem mora večkrat prenehati, da pride do sape, tako divja jeza v njem.

Pavel se dela ogorčenega ter podpihuje tako Karolovo jezo.

"Povej mi, Pavel," kriči ta, "na kak način se lahko najobčutljiveje maščujem nad njim. Grozno se maščujem! Pavel, povej mi, kaj naj naredim?"

"Kaj naj narediš?" ponovi hinavski prijatelj. Jaz vem za sredstvo, ki bi ga gotovo uničilo. Toda nekaj truda bo treba, da dobiva dotično reč, to se pravi, žrtvovati moraš za to nekaj zlatov."

"Tako? Nič drugega? Samo nekaj zlatov? Te že še dobim. Torej Pavel, kako se imenuje tisto sredstvo?"

"Maža za kugo," mu odvrne Pavel kratko.

Ferroni ga gleda nekaj časa nemo, potem pa reče:

"Kaj hočeš s tem povedati?"

"Kaj ti ničesar ne veš o maži za kugo?" ga vpraša Pavel neverjetno.

"Ne, ničesar!"

"Potem pa poslušaj! Ta maža ima baje čudno moč, da pomrjejo ljudje v vseh tistih hišah, katere kdo ž njo pomaže."

"Ti torej misliš, da bi pomazala njegovo hišo?"

"Kaj še! Vse hiše v njegovi okolici samo njegove ne. Potem pa podkupiva koga, da raznese govorico, da so videli Ferettija po noči, ko je mazal sosednje hiše. Prestrašena množica bo verjela; kajti, čeravno ga tako časti, pozabila bo v strahu na vso ljubezen, na vso hvaležnost. Me razumeš, Karol?"

"O dobro te razumem, prijatelj. Tvoj načrt je zloben, naravnost peklenški, pa izvrsten. Toda kje dobiva to mažo?"

"Jaz poznam zagrizenega sovražnika Perettijevega, ta nama jo bo dal. Sicer mu pa ni treba povedati, za kaj nama bo."

"Kdo je pata sovražnik?" ga vpraša radovedno Ferroni.

„Kosrim se imenuje. To je tisti stari judovski zdravnik ob Arnu. Sovraži ga pa zato, ker mu je Peretti v škodo, in bo zelo vesel, ko bo slišal, da je naperjen cel načrt proti njegovemu najhujšemu nasprotniku.“

Nato se še pogovorita natančneje o kletem načrtu, na kar se poslovi Ferroni od svojega prijatelja.

(Dalje prihodnjič.)

Vpotujčeni domovini!

Solnce se je že jelo nagibati k zatonu, svoje zlatorumene žarke je še pošiljalo zdaj pa zdaj, da se še poslovi od krasno duhtečih poljan in poljubih še zadnjikrat visočino sinjih gora. Polagoma je utihnili vsa narava v sladko umirajočem vsemiru in angel je oznanjeval z višav: „Mir ljudem na zemlji...“ ter zagrnil vse človeške otroke k mirnemu počitku. Glej, nenadoma se zaslišijo v daljavi čudni glasovi, malo postojim ter se resno ozrem v nasprotno stran in poslušam pozorno. Res, nekako težko mi je postajalo pri srcu, temne slutnje so me prešinjale, ko se močno razlega melodija tam izza grička Slovenskih goric. Bilo je torej nemško petje luterank. V neizrekljivi bridkosti mi je zakrvavelo srce, zaplakala sem milo, da mi je zadrhtelo telo v tej nočni tišini. Toda to petje ni bilo slično onemu čistemu in nežnemu glasu, ki privre večkrat iz prs nežni devojki slovenski! Ne, to petje je bilo povsem drugačno, podobno boleznim vzdihom osamljenega potnika brez svojcev v tujini. Malone bi se še me poprijela mrzlina ali pa bi dobila glavobol, ko bi si še večkrat zaželela izpostaviti se enakim priložnostim. Kam si se tedaj izgubila mila slovenska pesmica? — kam tvoji sladko doneči zvoki? — Žalibog, da se slovenske pesmi toliko manj več slišijo, kolikor več se teh brezvercev naseljuje v naše pokrajine. Naši domačini pa se potikajo po tujini. Zatorej vstani in vzbudi se hčerka mi Slave, ter milo po-

vzdigni glas pesmi nam drage!“ Zdrami, zdrami se ves narod, da rešiš propada milo domovino, da ti ne zatone zlato solnce svobode!

Sestrici.

Nedolžna mala sestra moja,
Gospod te čuvaj slednji čas:
prišla bo doba truda, boja,
čim lepše bo cvetel obraz.

Igraj se in na vse pozabi!
Saj grenkih ne poznaš skrbi.
Že čaka svet, da te povabi...
Tvoj cvet se mu igrača zdi!

Priprosta nežna sestra moja,
naj Bog te brani tisti čas,
ko v srcu vstane stiska boja,
čim lepše zažari obraz!

Brojan.

Posijaj prava luč v srce ...

Popotniki smo v solzni tej dolini,
po temi tu potujemo in često
izvolimo navzdol široko cesto
namesto proti domu gor v višini.

Zaman resnice iščemo in sreče,
tujina temna nam je ne odkrije;
doma tam gori luč resnice sije,
pot k sreči gor čez trnje je bodeče.

Zato navzgor oko se mi oziraj,
navzgor pa tudi pot se mi zasuči;
stopinja pod nogami se ne vdiraj...
po trnju noga se hoditi uči...

V življenja zmotah jaz še tavam zmiraj —
jaz padam — padam v temi — dajte luči —
v poletu duše tema ne oviraj —
od zgoraj meni — dajte prave luči...

Slavček Novograjski.

V boj.

Tihota sveta v cerkvi vlada,
Svečani mir je krog povsod;
Pred kipom blažene Device,
Jaz prosim za svoj mili rod.

Poglej, o mati, nas Slovence,
Devic, mladenčev čili roj,
To četo mlado, močno brambo,
Predrage domovine voj.

Na boj korakamo ponosno,
Da tujca poteptamo v prah;
Zadosti dolgo nas je stiskal,
Zdaj vzdignimo se vsi na mah.

A v boju tem, pa ti o Mati,
Podpiraj z močno nas rokó,
Potem se ni nam treba baši,
In trud naš pač zastoj ne bó.

V tem boju treba ni nam méča,
In topov grom ne bo bočnel,
Pa vendar zmaga bode naša,
Da bo sovražnik kar besnel.

Najmóčnejše orožje naše,
Je trdne vere svetel ščit;
Najdražje naše te svetlinje,
Oropal rad bi tujec zvit.

In narod mali naš slovenski,
Zatrli bi rad in zdrobil v prah,
A čete mlade, te junaške
Pred tujcem zlobnim pač ni strah.

Zato se srčno vsi združite,
Za narod kar je vnetih vas,
Saj božja moč je vedno z nami,
In kdo potem je zoper nas?

Ljubomira.

Poroka v nebesih.

Potegnil tajni je predal,
vzel skrito sliko:
V valovju las obrazek zal,
okó veliko.

Ogledal si je brez besed
nevesto rajno.
Zaklenil pa je sliko spet,
s solzó potajno.

Dve srci nedotaknjeni
kot raj sta bili.
Dve duši kot zamaknjeni
sta se ljubili.

Dve roki skoraj sklenjeni
je grob razložil.
Dve bitji si namenjeni
bo Bog poročil.

Molitev.

Na križ lesen si bil pribit
Ti, Človek—Bog!
In ves s krvjo si bil oblit,
dobrotni Bog!

Strašné trpél si bolečine,
trpél za revne zemlje sine
Ti, Človek—Bog!
Ti, naš Gospod!
Oj, večni Bog!

Na križu, glej, je zdaj pribit,
krvav je ves in ves razbit
slovenski rod!
Sveta Gospod!

Ti strl si pekla, groba sile,
oj zleči, zleči bolečine,
otni naš rod;
naj vražje sile se zlomijo,
ki v črni grob si ga želijo!

Starogorski.

Razgled po svetu.

Črna kuga še naprej razsaja v Mandžuriji; pravijo, da so jo Kitajci nalašče tje zatrosili, da bi pregnali s tem Evropejce. Sedaj pa preti tudi še vojska na daljnem vzhodu; Rusi, Francozi, Angleži in Japonci bi si radi razdelili kitajsko cesarstvo, ki šteje čez 400 milijonov duš. — Tudi Turčiji preti vojska na dveh koncih, doli v vroči Arabiji in na Balkanu v Albaniji imajo vstajo, povrh pa se še Grška in Bolgarija pripravljata na vojsko. — Po južni Evropi je bil zadnji teden precej hūd potres. — V dunajskem državnem zboru se je obnovila

„Slovanska Jednota“, to je zveza čeških, slovenskih in hrvaških poslancev, pa tudi nekaterih Rusinov. Tako je prav; le v edinosti se moremo ustavljati nezaslišani nemški nadutosti. — Sedaj zborujejo skozi tri tedne delegacije v Budapešti. — V proračunskem odseku so se sprejeli nasveti slovenskih poslancev, vsled tega je prenehala obstrukcija. V nekaterih letih morda le dobimo slovensko visoko šolo. — V Celju so liberalci popolnoma dogospodarili; v svoji nepremišljenosti so napravili grozne dolgove, maže se tiskarna in Zveza slovenskih posojilnic,

enako so napravili v Ljubljani, kjer je prišla Glavna posojilnica na boben. Škoda ljudskega denarja, koliko dobrega bi se bilo lahko s tem storilo! Gorje, če nepošteni in nepremišljeni ljudje dobe denar v roke. Pa saj liberalizem pozna le svoj žep! — Na Francoskem se je dne 14. februarja zgodila strašna železniška nesreča. Pri postaji Courville (beri Kurvil) so

trčili kar trije vlaki skupaj. Veliko ljudi je mrtvih, še več pa ranjenih. — V Trstu so več časa kljubovali državnim uradniki, ker jim vlada ni hotela dati toliko plače, kakor bi oni radi. Delali so le na oko, plačo pa dobivali redno. To je nepošteno. Dne 23. februarja so vendar sklenili, začeti zopet redno delati.

Orli.

Trbovlje. Vem, da je že marsikateri izmed štajerskih »Orlov« mislil, zakaj Trboveljski Orel nikoli ne poroča v »Naš Dom« o svojem delovanju. Gotovo spi spanje pravičnega. Dragi bratje Orli, motil se je tisti, kateri je mislil tako; kajti mi smo v lanskem letu vsestransko napredovali, i organizatorično i tehnično, kar lahko izprevidite iz poročila o našem letnem rednem občnem zboru, ki se je vršil 29. prosinca t. l. ter sami sklepate, kako stoji naš Orel. Pri občnem zboru je bilo navzočih 52 rednih in podpornih članov. Brat predsednik preč. g. Jos. Pečnak je z lepimi besedami pozdravil navzoče ter navduševal mladeniče za nadaljno vs trajno delo. Temu je sledilo poročilo tajnika, ki je izvajal približno sledeče: V minulem letu se je vršilo 12 odborovih sej. Poleg tega so se pa prirejali tudi bratski sestanki, pri katerih se je sklepalo o javnih nastopih in prireditvah. Vprizorilo se je šest igrokazov in sicer: V Ljubljano jo dajmo, Sanje, Bratranec, Tri sestre, Junaki, in žaloigra Za pravdo in srce, katera se je na željo občinstva ponavljala. Od 5. vinotoka je tudi imel odsek vsako sredo predavanje. Odsek šteje 24 izvršujočih članov in 28 podpornih, od teh je 13 podpornih članic. Blagajniško poročilo poda br. pč. g. Niko Jamšek; dohodkov je bilo 552:48 K, izdatkov 523:20 K, torej je gotovina 29:28 K. Poleg tega je imel odsek še 585 K dohodkov in sicer: Javna telovadba, čisti dobiček 440 K, veselica 20. listopada čisti dobiček 145 K, kar se je pa obrnilo za »Društveni dom«, ki velja približno 30.000 K. Poročilo načelnika br. Jordana se glasi: Letos se je vršilo 6 javnih nastopov. Eden najlepših nastopov je bil za nas pač 11. kimovca, ko smo otvorili »Društveni dom«. Prihitieli so nam ta dan na pomoč vsi bližnji štajerski in kranjski odseki ter povzdignili ta dan, dan manifestacije, dan telovadbe, moči in navdušenja, tako da je bil to eden najlepših nastopov na Štajerskem. Odsek šteje 18 krojev in 24 telovadcev; v lanskem letu so bile 104 telovadne vaje po 2 uri, povprečen obisk telovadbe znaša 17 članov. V vseh vajah je bilo 13.833 telovadcev. Odsek je imel tudi 26 izvanrednih vaj, ki se pa niso vzele v statistiko. Telovadno orodje imamo: drog, bradljo, skok,

palice in ročke. V odbor so bili izvoljeni br. pč. g. Jos. Pečnak, predsednik, br. Ignac Štross, namestnik, br. Slavko Govejšek, tajnik, br. Fr. Zupan nam., br. pč. g. Niko Jamšek, blagajnik, br. Fr. Lorber, nam., br. Iv. Zupan, br. Dom. Kolenc, br. Jos. Kahne, in br. Vek. Božič, odborniki. V voditeljski zbor: br. Avguštin Jordan, načelnik, br. Dom. Kolenc, nam., br. Iv. Črne, br. Peter Krevl in br. Pavel Radanovič, voditelji. Za oskrbovanje orodja se izvolita br. Iv. Grmadnik in Fr. Zupan. Po končanih volitvah se je zahvalil br. Ivan Črne v imenu vseh bratov telovadcev, br. predsedniku, preč. g. Jos. Pečnaku za njegovo velikodušno darilo, katero je daroval, da smo lahko plačali bradljo in sicer 150 K. Da, dragi br. Orli, veliko hvaležnosti smo dolžni našemu vrlemu nad vse požrtvovalnemu predsedniku. A hočemo se mu zato prav hvaležne skazati in sicer s tem, da se bomo prav pridno ravnali po njegovih vodilih ter se neumorno vadili v telovadbi. — Nato je govorila gđ. Cukjati-jeva, ter navduševala mladenke za Orla. Po končanem govoru br. predsednik z navdušenimi besedami zaključil občni zbor ter pozivljal br. Orle, da bodo tudi v letošnjem letu tako pridni in vztrajni kot so bili v minulem letu. Ponosni smo lahko na svoje delo, kajti iz občnega zbora je razvidno, da nismo spali, ampak delali z vso močjo za povzdigo našega Orla; akoravno se moramo vedno boriti z nasprotniki, kakor malokateri odsek. Naj podam en slučaj. Dne 19. prosinca t. l. smo ponavljali igro »Za pravdo in srce«. Občinstvo se je v prav velikem številu odzvalo našemu vabilu, tako da je bila dvorana in galerija polna. Pa komaj se je začelo prvo dejanje, že je pridrvela cela drhal (sokoli in soc. demokrati) pred »Društveni dom«, hoteč vdreti od zadnje strani na oder, da bi razgnala igralce ter najbrž kamenjala gledajoče občinstvo. Ljudje so razburjeni vstajali iz sedežev in bežali iz dvorane, ko so slišali razbijanje po vratih. Ker so pa bila vrata za odrom zaklenjena, so vdrli v društveno gostilno, od koder so pa urno sfrčali. Iz maščevanja so začeli zato metati kamenje pred »Društveni dom«. Začel se je pravcati boj tako, da je bil eden naših mož nevarno ranjen na čelu. Mi smo pa v kljub temu lepo nadaljevali igro, le tu pa tam se je včasih opa-

zil kak mali pogrešek, kar pa ni čudno; kajti ta napad je vse zelo razburil. Ljudje pa so se zgražali nad takim početjem, še celo naši nasprotniki so nekateri hudo obsojali sokole in soc. demokrate radi tega napada. Mi jim pa

kličemo: le tako naprej kažite, kaj ste se naučili pri sokolih in kaj znate, da bodo še tisti spoznali, kakšni da ste, kateri so še z vami. Da se tako grdi in res žalostni slučaji odpravijo, zato smo že poskrbeli.

Dekliški vrtec.

Hčerkinu srce. Slaba je gaz, ki vodi do ceste. Napravili so jo večidel otroci, hodeč iz šole in v šolo...

Cesta je boljša. Lažje se stopa po njej v zimskem mrazu. Iz šole do ceste pa je dobra ura. Zato je dolga in samotna gaz, ki vodi do nje.

S snegom pokrite se klanjajo vitke jelke, visoke smreke. Grmovje ob poti tiči pod težo blestečega snega, vzdihuje in toži po lepših časih.

Semtertja se čuje vranin kra, kra, moteč zimsko tišino... Drs padajočega snega iz veje do veje vzdrami drobnega ptička, lačnega in premraženega, da se prestraši in odleti v gozdno samoto, daleč od ozke gazi, kjer se je stiskal v malem grmičku...

Otožno, zapuščeno je v snežnem logu.

* * *

Odhiteli so otroci, skakali v mrzlem snegu in se kratkočasili, kajti dolga je še pot do doma in daleč je hiša dobrega očeta, skrbne matere. Tam je prijetno tudi pozimi, tam ni mraza, ne gladu... Tu v snežnem logu pa je mraz.

Daleč za njimi stopa malo dekletce, trepetajoče od mraza. Otožno je njeno nedolžno lice, solzno nje sinje očesce.

Počasi stopa mala Franica, hčerka Kolenčeve matere.

Utihi se brezskrbni smeh veselih šolarjev, izginil za daljnim ovinkom v snežnem logu.

Sama je Franica v zimski samoti. Otožno je njeno lice, skrbno nje drobno srce...

V snežnem logu jo pozdravljajo stari znanci, zaviti v mehki plašč. Kako se je veselila poleti prijazne poti skozi senčnati log! V jeseni je hodila še brhka in poskočna z drugimi, se rado-

vala in smejala... Zakaj je otožna sedaj, ko je odeto vse v beli plašč, blesteče nedolžnosti?

Na starem hrastu visi podoba žalostne Matere. Na podstavku se vidijo še suhi lističi jesenske rože, poznega podleska.

Ponosno stoji breza ob hrastu, opozarja mimoidoče... Njeno belo deblo se sveti v medlih solnčnih žarkih, spominja na srečne dneve rajske nedolžnosti.

Tu se vstavi mala Franica, poklekne v mrzli sneg, sklene ročici, in s povzdignjenimi očmi prosi: „O Mati žalostna, Devica usmiljena! Ozri se na siroto, ozdravi mamico mojo!“

Solza za solzo kaplja v beli sneg. Solnčni žarek posije, razsvetli podobo nebeške Matere. Sto in sto snežink se zasveti v jasni solnčni svetlobi...

Tudi v sreču male Franice se zaiskri žarek upanja, otroškega prepričanja. Zdi se ji, kot bi že dosegla, kar je prosila.

Vstane, odhiti...

V snežnem logu se ji je zdelo zopet prijetno, prikupljivo. Vse ji je govorilo, vse pričalo o zadobljeni milosti — o zdravju njene dobre mamice... Blago hčerkinu srce!

Deset zapovedi za slovensko mladenko. — I. Bodi vredna hčerka Marijina in ne sramuj se imenovati javno njenega imena, še manj pa se sramovati, nositi na svojih prsih njeni znak. — II. Spoštuj svoj mili slovenski jezik in ne zabi, da si hčerka slovenskih starišev. — III. Tvoje srce in duša naj se svetita kot čisti kristal, ako hočeš postati vzorna mladenka. — IV. Ne zabi nikdar opominov in zlatih naukov svoje matere, da ne pokličeš nad se prokletstva. — V. Bodi neustrašena in zavedna Slovenka, pa ne boj

se sovražnika. — VI. Spodbujaj svoje sestrice k vstrajnosti, kaži jim pravo pot, da ne zaidejo v nemčurski tabbor. — VII. Ognj se pijancu ob kraj pota, a liberalcu izgini izpred oči. — VIII. Ne prebiraj slabih knjig in časopisov, ampak okleni se z dušo in telesom „Našega Doma“. — IX. Spoštuj č. duhovščino in polegaj se za resnico in pravico. — X. Bodi zvesta članica dekliških zvez, večkrat pa tudi nje neustrašena govornica. — Mile sestrice! Navedla sem danes tukaj 10 zapovedi za slovensko mladenko. Upam, da jih boste prav pazljivo prečitale, kar me bode iz srca veselilo, a še večje veselje bi me pa navdajalo, ako se boste tudi po njih ravnale. Kaj pomaga človeku, ako celi katekizem dobro zna, a ravna pa nasprotno. Zato pa, mile sestrice, vtisnite si jih globoko v svoja srca; ne zabite pa, da smo jih dolžne izpolnjevati. Da se bom prepričala sama, če ste se ravnale po mojem nasvetu, bom od sedaj naprej še skrbneje prečitala vsa poročila in članke v „Našem Domu“, pol sebnost pa v dekliškem vrtcu. Pa še nekaj bi vam rada toplo na srce spregovorila, namreč o peresu. Kaj ne, to je pa res nekaj čudnega? Pa koristno je za vsako mladenko. Torej ne pustimo peresa na kaki polici, ampak pridno ga sučimo v rokah, kakor vojak nabrušeno sabljico na bojnem polju. Kaj kmalu boste zapazile velike koristi peresa. Ali ni lepo čitati članke, spisane od slovenskega dekleta? In kje so tisti članki? Žal, jih je še malo! Da bode v kratkem velik preobrat, upa vedno in vedno vaša sestrice

Pepca S.

Dobra gospodinja. Danes še nekaj navadnih mesnih jedi za večerje in pozajutke. 1. Pražena jetra: Jetra vseh vrst, izvzemši goveja, se po osnaženju razrežejo v tanke šnite ter denejo v vročo mast, v kateri se je že požutil luk ali čebula. Pražiti jih treba jako hitro, da se jetra ne osuše in preveč ne vtrde. Soliti in poprati se mora v zadnjem trenutku. S tem so pražena jetra že gotova. 2. Kdor jih želi kislih v omaki, potrosi nekaj z moko, dolivaj

z juho ali vodo ter dodeni nekaj kapljic jesiha ali limoninega soka. — 3. Kar se je reklo o jetrcih, to velja tudi za pražene ali okisane obisti (ribice). — 4. Pljuča se kuhajo prej v vodi, v katero denemo tudi nekaj peteržilja, mrkovce, majorana, timusa, popra, limonove in lukove lupine ter češnjak. Ko so pljuča zadostno skuhana, jih šele pripravljamo, ali koj, ali tudi pozneje, kakor nam je pripravno. Kuhana pljuča nam je razrezati na debelejše rezance ter jih djati v primerno ožutan pražnik, kjer se je že razpustil na drobno razrezan luk; dolivamo z vodo, v kateri so se pljuča prej kuhala; se ve, da mora biti ta voda precejena. Ne zabimo še tudi soliti in poprati, nazadnje se kisa z jesilom ali limoninim sokom. — 5. Možgane je treba najprej namakati v topli vodi, da se lažje odstranijo kožice in žilice; ko so popolnoma osnaženi, jili na drobno razsekamo ter na hitro pražimo na masti z razrezanim lukom in peteržiljem. Tudi soliti in poprati je treba. Na tako pripravljene možgane se lahko nalože pražena jajca (Spiegeleier) po številu oseb, ali se pa zmešajo jajca koj na ognjišču z možgani. Tudi gobe ali glibanje, seveda prej do melkegaskuhane, se lahko meša med možgane. Jako okusni so možgani tudi ocvrti; ravnati se je pri papiranju kakor pri ocvrtih piščancih. — Pogovore o drugih mesnih jedilih preložim na poznejši čas; radi postnega časa poročam v prihodnjih številkah o pripravi rib.

Stara kuharica.

Lepo petje. Radost me obdaja, ko pridem v cerkev in slišim mило doneča pevška grla. Oh, kako prijetno je poslušati, kadar pevci lepo doneče in sočutno prepevajo v čast božjo in slavo Marijino. Srečna tista župnija, katera ima za vse dobro navdušeno mladino, in se ne sramuje svojega grla povzdigniti tam, kjer ga marsikateri ne more; drugi pa, kateri bi lahko, pa nočejo.

Oh, koliko je mladine, ki po raznih veselicah poje in kriči, a v cerkvi, kjer se gre za čast božjo, pa nima toliko poguma, da bi usta odprla. In če vprašaš, zakaj v cerkvi ne poješ? Po-

tem ti našteje raznovrstne izgovore.

Marsikateri fant ali dekle, bi rada pristopila k pevskim vajam, a se boji ta hudobnih jezikov, kateri neprenehoma zbadajo s svojim strupenim jezikom, češ: Kaj boš hodil (a) se učit in mučit, ko ti nič ne plačajo; ali pa: Kaj boš tam celi dan stal in stradal, nazadnje še od pevovodje kregan in od drugih zasmehovan!

In še s hujšimi rečmi odvrčajo pevce in pevke in marsikdo se jih ustraši ter opusti vse. In če je tudi v veseljem prepeval, zdaj si pa misli: Saj res, kaj se bom trudil in si kratil čas, ker mi res ne plačajo! Mašo pa že brez mene zgotovijo.

Draga krščanska mladina! Če hočeš storiti kaj v čast božjo, potem se

Društveni glasnik.

Ptuj. Pri precejštevni udeležbi vršil se je 19. februarja redni mesečni shod naše dekliske zveze. Predsednica, Terezija Breznik, otvori s primernim pozdravom shod, ter da besedo Josipini Korošec, ki je s svojo deklamacijo navduševala članice za skupno delovanje. Drugo točko je tvoril govor predsednice, v katerem je z lepo besedo označila delokrog članic dekliske zveze. Tem poučljivim nasvetom je sledilo predavanje mladenke Ivanke Horvato-ve, ki je s krepko jednato besedo orisala ovire, ki branijo razvitek naše družbe, priporočala razna pota in sredstva v odstranitev teh težkoč, ter sklepno z navduševalnimi besedami vabila vse dobromislečje v naš tabor. Vsestransko odobravanje in krepkodoneči živiočki so sledili tej zanimivi razpravi. Velečastiti gospod duhovni voditelj so na to potom prilik in povesti opozarjali na nasledke žganjarske kuge, in očrtili pot, po kateri bi ženstvo moglo blago- dejno vplivati tudi na tem polju. Za vsako Slovenko naj velja klic: »Neustrašeno v boj proti tej pogubni strasti, ki uničuje našega kmeta in bogati narodne sovražnike!« — V drugem delu svojega govora priporočajo go- vornik štedenje; nasvetujejo nabavo domačih nabiralnikov, šparovcev, kakor jih nudi kmetska posojilnica. Da bi lepe besede čast. g. go- vornika padle na dobro rodovitno zemljo, to je želja nas vseh. Mladenka Marija Raš iz Podvinc je potem v zbranem govoru označila potrebo skupnega delovanja Marijinih družb in dekliskih zvez. Članica Alojzija Kovačič je deklamovala Slomšekovo pesem o žganju — in šaljivo pesem iz lastnega peresa »Dekliska zveza in nje nasprotniki«. Obe deklamaciji sta povzročili občno veselost. Članica M. Kekec priporoča v svojem govoru gojitev petja. Te misli se vse mladenke s zanimanjem poprimajo; po nasvetu članice Erne Razlag se v kratkem sestavi imenik pevk ter ukrene potrebno glede rednih pevskih vaj

ne smeš ozirati na to, kaj bodo drugi besedičili. Bodi gluh in velikokrat tu- di mutasi, da ne odgovarjaš klepetu- ljam, ker vsaka dobra reč ima svoje nasprotnike. Kako žalostno in pusto bi bilo ob nedeljah in praznikih, če bi ne bilo orgel in pevcev. Lepo petje je dvojna pobožnost. Ono povzdiguje na- še duše v nebesa, vodi človeka v bož- jo tovaršijo, razveseljuje srce, zabra- njuje nečimerne pogovore. Kdor lepo poje, hudo ne misli. Kjer se povzdigu- je sveto petje in pobožnost sre, tam je Bog s svojimi angeli pričujoč. Kdor i- ma grlo za petje, naj pri službi božji rad poje svete pesmi. Častno je za ti- sto župnijo, v kateri ljudje radi in le- po pojejo.

pod vodstvom spretnega pevovodja. Prečita se žaljivi dopis v »Slov. Narodu«, s katerim blati vrle katoliške mladenke, obenem se neovrgljivo dokaže, da je omenjen dopis »la ž« od prve do zadnje besede. Ogorčenje je veliko; nasledki pa ne bodo nam na škodo. Končno opozarja članica Erna Razlag na važnost skupnega slož- nega delovanja, priporoča nabavo društvenih znakov ter navdušuje za neustrašen, pogumen nastop vsepovsodi. — Vpišete se dve novi čla- nici. Po dvurnem zborovanju zaključí pred- sednica shod z navdušenimi živiočkici.

Št. Ilj v Slov. goricah. Občni zbor je imela dekliska zveza 5. februarja. Prisrčen pozdrav je govorila zborovalka vrla Micka Žebot-ova; ker so bili č. g. kaplan službeno zadržani, je s pozdravom otvoril in vodil zbo- rovanje slavnostni znani govrnik g. Franjo Žebot iz Maribora. Dokazoval nam je v glo- bokopomenljivih besedah o strokovni izbrazbi žensk, da je treba posebno ob jezikovni meji ženstvo zbuditi. Razkladal je na drobno pro- grame naših organizacij. Dalje nam je predaval o protestantizmu, o zapravljenosti med slo- venskim narodom, o varčnosti slovenskih mla- denk. Zlasti nam je podajal lepih nazorov o nošah. Priporočal nam je redne mesečne se- stanke, dobra berila, oziroma dobro časopisje, upošteval njega velevažno nalogo. Sklepno nam je priporočal lepe gledališke predstave ter nas vneto spodbujal in navduševal k vstra- jnosti in napredku. V znak hvaležnosti odlič- nemu govrniku izrekam v imenu vseh članic dekl. zveze iskreno 'hvalo! Micka Reisman je poročala po zapisniku o marljivem delovanju v preteklem letu. Nato se je pričela volitev od- bora, izvoljene so bile sledeče: Anica Kren- vod., Micka Žebot nam., Micka Reisman taj., Mima Štingl blag., Pec Trezika in Katika Hamer, odbornici. Dal Bog, da bi se naša

zveza, vedno bolj in bolj razcvitala, ter bila vzor na temelju krščanske prošvete!

Vaša tajnica.

Dobrlavas na Koroškem. Na Svečnico popoldne je priredilo naše kat. slov. izobraževalno društvo svoje mesečno zborovanje ob ogromni udeležbi ljudstva od blizu in daleč, tako da je bila društvena dvorana natlačena polna. Predsednik Jak. Lužnik otvoril zborovanje in pozdravi vse navzoče, posebno še g. govornika in zastopnike sosednih društev iz Žel. Kaple, ki je v svojem temeljitem govoru razlagal sledeče: 1. potreba in pomen izobraževalnih društev, 2. pogubonosni vpliv slabega, protiverskega berila in 3. priporočale čitanje dobrih kršč. knjig in časopisov. Zatem je domači g. kaplan Ulbing na kratko razložil vsebino igre »Marijin otok«, katera se je zatem uprizorila. Igralke, ki so nastopile večinoma prvič na odru, so gledalce s svojim pogumnim in naravnim nastopom kar presenetile, pohvaliti moramo še posebej tudi male šolarke, ki so tudi zelo pogumno nastopile. Želimo jih videti še večkrat na odru. Prijaznemu gosp. govorniku naša pristrčna zahvala z željo, da nas posetijo še večkrat. S tem zborovanjem smo dovršili zopet lep dan v našem društvenem življenju. Davorin Vastel t. č. tajnik.

Dornava. Dovolite, gosp. urednik, da vam tudi o nas nekaj poročamo. Mislim, da še nikdar nič ni stalo o nas v »Naš. Domu«, zato bomo sedaj pogosteje pošiljali poročila. Naša mladina je začela prav resno napredovati. Dekleta dekliške zveze, namreč: Liza Arnuš, Micka Frajnkovič, M. Bratuša, M. Sešerko, M. Šegala in Micka Petrovič iz Pacinja so igrale v nedeljo 12. t. m. prav lepo igro »Gostilna pri zlati goski«, akoravno so nekatere stopile prvič na oder. Fantje: Franjkovič Nace, Ratek Franc in Šegala Janko so igrali prav dobro kmeta in fotografa. Vsi so se začeli zanimati za predstave in se hočejo kmalu zopet pokazati na odru. Frajnkovič si prizadeva fante pridobiti za telovadno društvo »Orel«. Seveda pri nas so razmere slabe, a volja je dobra; in s trdnjo voljo in božjo pomočjo bomo že nekaj dosegli, če ne takoj, pa sčasoma.

Iz Gradca. Vsem »Marijinim družbam« in »Dekliškim zvezam«: Iskreno nam pozdravljene vse »Marijine družbe in Dekliške zveze« po naši slovenski domovini! Drage tovarišice in sošolkinje, ki ste našega resnega mišljenja, ve bi nam lahko veliko pomagale za naše društvo »Kres« in bi si s tem veliko dobrih del pridobile, če bi Vašim prijateljem, ki so tukaj v Gradcu in tistim, ki še pridejo sem, priporočale in svetovale, naj pristopijo v katol. društvo »Kres«, kar ne bo nobeni nikdar žal. Bi pač bilo dosti manj nesrečnih deklet, če bi se oklenile tega društva. Iščejo si tovaršijo po gostilnah, kjer navadno slabo najdejo in potem se izogibljuje vsega dobrega. Če bi pa zahajale v naše društvo, bi bile na dobrem glasu in bi se tudi izobrazovale, da bi ne bile v posmeh, če katera pride domov, ampak v vzgled svojim lepim obnašanjem, da bi se lahko reklo: poštena in zvesta je ostala Bogu

in domovini, če ravno je v nevarnem mestu. Prosim Vas tedaj iz vsakega društva in zveze, zlasti predsednice in tajnice, če bi hotele prevzeti to skrb in nam naznanile naslove tistih deklet, ki so tukaj, seveda tudi našega mišljenja, za to bi Vam bile zelo hvaležne. Ker več bi bilo članic, tem bolj bi napredovale tudi v »Dekliški zvezi«. Ker smo začele slovenska dekleta sejati v tujini, moramo doseči dobro žetev, ker vemo naprej, da nam boste pomagale, kje in kolikor bo mogoče, saj je med nami še zmiraj tista ljubezen kakor je bila v naših brezskrbnih otroških letih. Veseli nas, da se toliko »Marijinih društev« in »Dekliških zvez« ustanavlja po naši mili domovini, vidi se, kako slovenska dekleta kinčajo svojo domovino s svojimi lepimi lastnostmi. Enkrat Vam bo ta trud obilo povrnjen. »Dekliški zvezi« v Št. Jurju v Slov. gor. se zahvaljujemo za dopis in nas zelo veseli, da se zanimате za nas, in ste s tem pokazale, kako živo delujete za svojo domovino. Želimo Vam najboljših uspehov. Sprejmite pristrčne pozdrave od Vaših tovarišic iz tujine. »Dekliška zveza« v »Kresu« Pestalozzistrasse šte. 63. prtiličje, Gradec.

Ptujska okolica. Zima je dolga in ostra, pa se gibljemo zmiraj urno, posebno mladina. Odrasli mladeniči in dekleta se lepo učijo katekizma po občinah in vsako nedeljo popoldne sliši cela župnija, kako so se naučili. Dekleta pa še tekmujejo v petju. Zapojejo eno pesem pred naukom in drugo po večernicah v slavo božjo in v čast Marije. — V boj zoper slabo časopisje! Smo takorekoč postavljeni v sovražno gnezdo. Ljudstvo, posebno Dekliška Zveza in celo dve Dekliški Marijini družbi, ima mnogo dobrega berila, knjig in časnikov. — Kaj pa mladeniči bode z vami? Le vstanite iz narodnega spanja! Mogoče vas bo treba stresti kakor sršenovo gnezdo? Ko hude sršene streše, tudi začno močno brenčati, letati in iskati sovražnika. Kaj mislite, da naj pride krvoločni Atila nad vas in naj zbudi vas iz spanja. Saj se slovenski pregovor glasi, da lepi glas seže v deveto vas! Tudi do vaših src naj seže, dragi mladeniči, tudi vas kličem z lepim, milim in vabljivim glasom: Vstanite in začnite delati za Mladeniško zvezo in Marijino družbo! — V četrtek dne 26. januarja je bil shod v minoritskem samostanu v Ptuj. Govornik je bil č. g. Janez Kalan iz Ljubljane. Govoril je o treznostnem gibanju in boju zoper smrdljivi šnops. — V nedeljo dne 29. januarja je bila Krčevinskega bralnega društva veselica v Narodnem Domu v Ptuj. So bili trije igrokazi in še šaljiv srečolov in tudi še krasno petje. Dve igri so igrala dekleta Dekliške zveze. Mladenič Alojzij Kranjc, tajnik Kmetijske posojilnice v Ptuj pa je uprizoril berača, no ta revni berač pa je naredil mnogo smeha. Dvorana je bila natlačena. Pa ta veselica je bila prva brez pijače. Katerega pa je močno grlo žgalo in ga stara navada vlekla, pa je šel pozneje gasit grla v gostilne. A tega nismo mi treznomislice krivi. Torej začeli smo boj zoper pijačo. Bog nam daj svojo pomoč na priprošnjo Device Marije, na tej ostri poti

napredovati milemu slovenskemu narodu v duševno in telesno korist! »Višavski«.

Braslovče. Veselja mi igra srce, ko prebiram v Našem Domu poročila o dekliških in mladeniških zvezah, sploh o mladinski organizaciji. Res, veselje lahko navdaja vsakega rodoljuba, ko vidi, kako vstaja in se probuja mladina, in kako marljivo se pripravlja za svoj bodoči poklic, da bodo kedaj dobri gospodarji in vrle gospodinje. Tudi v Savinjski dolini se probuja zavedna mladina ter stopa pod prapor katoliške organizacije. V kratkem času se je ustanovil telovadni odsek Orel v Gomilskem, in v Št. Pavlu, Marijina družba v Št. Petra v Sav. dolini i. t. d. Iz le Braslovč ni nikakega poročila o društvenem delovanju. Imamo sicer Bralno društvo, no pa Bralno društvo imajo sedaj že v vsaki gorski vasi, ki pa nemara še bolj živahno deluje kot pri nas, kjer skoro nikdar ni nobenega predavanja in je sploh premalo zanimanja za društvo. Kakega mladinskega društva pa sploh nimamo. Res je, kar je »Naš Dom« že lani poročal, da je mladina dobra, manjka nam le voditelja, ki bi nas vnelal, navduševal in vodil. Dekleta si želimo Marijino družbo in dekliško zvezo. Fantje so si že ustanavljali telovadni odsek »Orel«, pa se jim ni posrečilo, ker niso imeli pravega vodstva. Gosp. urednik, obiščite nas, ter nas malo vzdramite. O kako lepo bi bilo, ko bi se tudi me dekleta zbirale v društvenem prostoru, se vadile z govori in deklamacijami, in bi donele mične slovenske pesmice, oznanjujoč daleč okoli, da smo tudi braslovška dekleta probujena in navdušena za milo nam domovino. — Da, dekliška zveza in telovadni odsek mora biti tudi pri nas, poprej ne bomo mirovali. Vsem pa, ki že stopajo pogumno pod zastavo mladinske organizacije kličem: »Pogumno naprej po načrtani poti«

Zvonimira.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dovolite nam, velečenj. g. urednik, zopet mal prostorček v tej številki »Našega Doma«. Naša Mladen. Zveza je priredila dne 29. januarja veselico, o kateri tukaj poročamo. Spored je bil sledeči: 1. Mladeniški pevski zbor je zapel: a) »Slovenec sem«, b) »Lipac«. 2. Sledil je šaljivi prizor: »Izgubljena stava«, igrali so mladeniči: And. Rakuša, Iv. Petek, Fr. Čuš in F. Belec. 3. Č. g. duh. svet., J. Sinko so imeli govor. Poučevali so nas, kako naj svojo skrb obračamo na razne starine, ki so večkrat same na sebi malovredne, toda glede zgodovine in starosti so pa velikega pomena. Pozivljali so nas, naj jih zbiramo, jih nosimo v bralno sobo, da se tam pregledajo, in potem odpošljejo, »Slovenskemu zgodovinskemu društvu« v Maribor. 4. Igro »Prepirljiva sosed«, so igrali mladeniči: And. Rakuša, Jož. Ilešič, Fr. Čuš in L. Horvat. Obe igri sta povzročili obilo zabave. Čisti dobiček, ki ga je bilo 23 K 56 h se je vložil v hranilnico in posoj. pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. za nabavo novega odra. Imamo že v omenjeni hranilnici za ta namen lepo svotico 143 K 45 h. Upamo, da se nam bo skoraj izpolnila želja, dobiti za naše društvo

toli potreben oder, da bomo potem lažje in uspešneje delovali.

Gornja Radgona. Poročilo o delovanju »mladeniške zveze« kmet. bralnega društva l. 1910. Mladeniška zveza je imela v minoletem letu osem podučnih shodov, na katerih je bilo slišati devet govorov in eno deklamacijo. Govori so bili sledeči: Mladenič Augustin Tomaž je govoril »Pozdrav slovenskim mladeničem«, Tomaž Dravec pa »O poganskem pojmovanju dela«. Josip Pavlič je govoril: Iz svete dežele, Podlaga naše bodočnosti, Ostani doma in Ob stoletnici smrti Andreja Hoferja. Janez Lančič pa nam je v treh krasnih predavanjih opisal svoje »Jeruzalemsko romanje«. Deklamacija je bila: Pozdrav mladeničem ob poučnem shodu. Dne 12. svečana je imela zveza občni zbor, na katerem je poročal tajnik po zapisniku o delovanju zveze v preteklem letu. V voditeljstvo zveze so bili izvoljeni dosedanjji udje. Želeti bi bilo, da bi se v prihodnje mladeniči v obilnejšem številu udeleževali poučnih shodov, saj je to tudi v njihovo lastno korist, ako se kaj naučijo, da se pozneje kot možje ne dajo vsakemu nemškutarskemu postopaču voditi za nos.

Ljutomer. Premili »Naš Dom«! Sprejmi tudi od nas par vrstic. Dne 22. januarja se nam je izpolnila želja, katero smo gojili že dolgo časa. Po prizadevanju č. g. kaplana Lovreca se je ustanovila pri nas »Mladeniška zveza«, za katero kažejo naši fantje veliko zanimanja, to kaže še precej obilen pristop. Že prvi dan se je dalo vpisati 40 članov, samih pogumnih in značajnih mladeničev, a pristopajo še vedno novi. Ker takrat zaradi občnega zbora »Bralnega društva« ni bilo časa, se je odbor izvolil na prvem sestanku, dne 12. feb. in sicer tako-le: Predsednik Janez Ribič, podpredsednik Janko Karba, tajnik Anton Erjavac, knjižničar Peter Brumen, blagajničar Janez Sever, odbornik Tomaž Bobnar. Pri prvem sestanku se je nasvetovalo, da se naj osnuje pevski odsek, katerega bi rade volje vezbal naš mnogozaslužni organist in učitelj g. Caherl, kar bi bilo velikega pomena pri naših prireditvah. Pristopili bi naj tisti, ki so imeli v šoli iz petja red »prav dobro«. Upati je, da se to tudi izpolni. Č. g. Kos še pozivljajo navzoče, da naj pridno agitirajo za »Slovensko Stražo« in kdor še ni njen ud, naj kmalu pristopi k tej toli potrebni obrambni organizaciji. Nato še č. g. Lovrec v kratkih, navdušenih besedah pozivljajo zbrane, naj se pridno udeležujejo poučnih shodov, ker le tako moremo napredovati v izobrazbi in dokazati, da naša mladeniška zveza ni le samo na papirju, ampak da deluje prav živahno, v strah liberalcev in v veselje vseh poštenih ljudi. Pozivljajo nadalje, da se naj tudi sami prav pridno vadijo v govorništvu. Gradiva imajo dovolj v »Našem Domu« in »Mladosti«. Nazadnje se še določi za poučne shode prva nedelja v mesecu, nakar se prvi sestanek zaključijo.

Zreče. Na Svečnico je naša Marijina Družba zopet imela poučni shod. Istega smo se dekleta vdeležile polnoštevilno. Hvalevredno

je to, da se nam pri vsakem shodu oglašajo nove govornice. Tokrat so nas za izobrazbo in napredek navduševale sledeče tovarišice: Kračun Gizela je govorila o snaznosti in redu, Volčič Amalija o cvetu mladosti, Klančnik Frančiška, da slovenski dom je Marijin dom, Marčič Antonija je vzpodbujala k ponižnosti pa tudi k odločnosti, Črešnar Nežika nas je poučila, da je družba Marijina najboljša šola značajev, Črešnar Trezika je govorila o vrednosti deklishe časti, Golčar Julika je slikala neprecenljivo vrednost krščanske vere, Karba Micika je kazala ključ do prave sreče, Kovše Mimika pa je vabila k posnemanju Marijinih čednosti. Č. g. kaplan so iz vsakega govora povzeli besede, in nam jih natančneje razložili. Tako je prav. Poučna zborovanja, to je takorekoč ognjišče, kjer se naša srca ogrevajo za sveto stvar, za domovinsko ljubav in versko zavest. S tem si bomo marsikaj dobrega in koristnega pridobile sa sedanjost in bodočnost. Navdušenost, ki je vladala na shodu, nam je porok, da je ta dan bil dan lepe setve v deklisih srcih, kateri naj ljubi Bog podeli obilo rast.

Družbenica.

Zabukovje. Tudi Zabukovčanke smo se oživile in se začele gibati. Ostati hočemo vrle poštene mladenke. Kako se zanimamo za dobro stvar, smo pokazale 29. januarja, ko je bilo predavanje in smo se ga udeležile v obilnem številu. Lepo je predavala mladenka Nežika Kožuh o sv. Neži; natanko je razložila življenje sv. Neže, kako lepo je živila in kako se je odlikovala v vseh čednostih, kako vesela se je šla v smrt iz ljubezni do Jezusa Kristusa. Ivanka Gregorčič je predavala, kako moramo posnemati sv. Nežo, ako hočemo ostati poštene. Posebno je razložila, v čem naj jo pos-

nemamo: v čistosti, ponižnosti, usmiljenosti in darežljivosti do siromakov in v stanovitnosti. Potem je deklamirala Jozefa Kožuh »nedolžnost«, deklamacijo smo vse z veseljem poslušale. Posebno smo se pa razveselile lepih pesmic, s katerimi so nas razveseljevale naše izvrstne pevke, katerim izrekamo vso čast in hvalo! Srčno zahvalo tudi izrekamo g. Francu Požunu in njegovi dobri ženi, ki sta dala sobo in dovolila, da se smemo še znanprej zbirati v njej. Bog Vas živi in ohrani še mnogo let! Zahvaljujemo tudi g. Josipa Pajka iz Lašč in gđčo Pepco Senica iz Šmarja pri Sevnici (sedaj stanujoča na Gorenjskem), ki sta se toliko trudila in zanimala za »našo deklisko zvezo« ter jo ustanovila. Bila je pač silno potrebna. Vam gospodična Pepca Senica iz celega srca želimo, naj blagoslov božji Vas spremlje po vseh potih Vašega življenja, da bi še veliko dobrega storili, po smrti se pa v nebesih veselili!

Zabukovčanke.

Brežice. Z veseljem Vam poročamo, da imamo zdaj tudi pri nas deklisko zvezo, namreč izobraževalnega društva odsek »Bogomila«. To zimo se je vršilo v našem društvu že več rednih deklisih zborovanj, o katerih še dobite poročilo; v nedeljo dne 5. t. m. smo pa sklenile in ustanovile zvezo ter izvolile voditeljstvo, ki naj srečno vodi naš odsek. Ko smo še od g. duhovnega voditelja slišale, kakor lep vzor krščanske slovenske mladenke je naš največji pesnik Prešern naslikal v junakinji Bogomili, smo sklenile tudi naš odsek po njej imenovati. V odbor so izvoljene tovarišice: voditeljica Pepca Pečnik, namestnica Ana Koprive, tajnica Milka Flis, blagajničarka Ana Voglč, — odbornici Urša Ferenčak in Zalka Ostrelč. — Naša »Bogomila«, lepo rasti in se razvijaj!

Govorniške vaje.

Združujmo se in delujmo za dobro stvar!
(Govorila na občnem zboru »Bogomile« voditeljica gđč. Tončka Miler.)

Drage članice in prijateljice »Bogomile!« Ni še preteklo leto odkar deluje v Vipavi ženski odsek »Bogomila«. Obstojijo že 9 mesecev, občni zbor bi se imel torej vršiti čez tri mesece, vendar pa se mi zdi najlepše, ako podamo račun o našem delovanju sedaj ob pričetku novega leta. In dasi je naš odsek še mlad, vendar se odlikuje po rednem in natančnem izpolnjevanju svojih dolžnosti. Ves ta čas, stal nam je strani preč. g. dekan ter vkljub obilnemu svojemu delu radovoljno prihajal k sejam »Bogomile«. Z besedami se pač ne morem zadostno zahvaliti, hočemo pa znanprej z božjo pomočjo delovati in vstrajati v našem delu, ter tako vsaj nekaj pokazati našo hvaležnost in zaupanje. Večina članic prihaja redno k raznim podučnim predavanjem, katere prireja »Bogomila« vsaki mesec. Želela bi pač, naj bi bila vsaka članica toliko zavedna, da si upa tudi na zunaj pred svetom pokazati, kaj je in kakšna načela si je izbrala, da bi mirno

in pošteno preživela nevarna dekliska leta. O da bi imela moč, vlti vam v srce ljubezen do lepe in dobre stvari in to je gotovo naš odsek. Draga dekleta, naj vas prešine ogenj medsebojne vzajemnosti in edinosti, skupaj hodimo ne samo v sreči, marveč tudi takrat, ko nas morda hoče hudobni svet zaničevati ali žaliti. Glejte, prišel bo čas, ko ne bomo več tukaj, nestalnost zemskega življenja razkropila nas bo na razne strani, z nekoliko tožnim pogledom zrla bomo v veselo preteklost, vendar bo srečen nasmeš šinil na naše ustnice, veselje in mladostno hrepenenje bo zopet v nas oživelo. Na našem mestu bo stala druga vrsta deklet, ista blaga misel jih bo vodila, katera vodi sedaj nas, borile se bodo za iste cilje, za katere se borimo sedaj me. Ali ni to lep pogled v bodočnost? Ali bi ne bilo to zadostno plačilo za ves ta majhen trud, katerega imamo sedaj, ki pa je nam samim v lastno korist? Kaj pa naj storimo, da se izpolnijo naše lepe nade v bodočnosti? Glejte, draga dekleta, tukaj se takorekoč prične naše delo. Skrbeti moramo ne samo za sedanjost, marveč tudi za prihodnost. Pridobivati moramo članic, ne

samo nam enakih, marveč tudi mlajših članic, da jih sedaj navadimo na poznejše čednostno dekliško življenje. Potrudimo se v tem oziru, zatrjujem Vas, ako bo vsaka posamezna izmed nas spoznala svojo dolžnost kot članica, dosegle bomo več, kakor same mislimo. Jaz Vas torej srčno pozdravljam ter odvarjam prvi

občni zbor Vipavske »Bogomile«. Me pa, draga dekleta, prosimo dobrega Boga in našo zaščitnico bl. Devico Marijo, da nam da moč vztrajati v naših mislih, pa ne samo v mislih, marveč, da tudi znanprej delamo v čast božjo in naš blagor.

Poštni predalček.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Vaše vprašanje glede gospodinske šole na Teharjih odgovarjamo: Posebne podpore dekleta ne dobivajo, plačuje se na mesec 30 K, kar je zelo malo v sedanji druginji. To je le mogoče, če bo država in dežela šolo podpirala. — Gospodinski tečaj pri Sv. Juriju ob južni železnici se bo gotovo letos tudi vršil, kar se bo že v časnikih naznanilo. — g —. Vi nasvetujete, naj se pri vseh društvih

vpelje t. i. poštni predalček t. j. v škatljičo se devljejo razna vprašanja o nejasnih rečeh, zlasti neznanih besedah, — podpisati se ni treba —, to se potem odpre in vprašanja rešijo. Tako reševanje je včasih zelo zanimivo. Pri nekaterih društvih je to že v navadi, želeti je, da se povsod vpelje. Vaznejša vprašanja se potem lahko pošljejo tudi v našem listu v ponk drugim čitateljem.

Drobtinice.

Mladina, beri, čitaj! Neverjetno je, kako hitro pozabi mlad človek brati, ako ne vzame večkrat v roke knjige ali časnika. Četudi bere morda na tihem dobro, a glasno čitati, pravilno, razločno, umljivo, tega se brž odvati. Neki telovadni odsek je uvedel fantovske večere, in na teh se Orlí učijo tudi pravilno brati. Vzame se kak članek n. pr. iz »Našega doma«, in vsak udeleženeec mora čitati nekaj odstavkov. Take vaje kažejo, kako potrebno je glasno branje mladini. Kdor zna lepo čitati, kaže, da brano tudi razume, in od gladekega čitanja je odvisno pravilno govorjenje, učenje na pamet, govorniški in deklamatorični nastopi. Pesem prav brati je že skoro umetnost. Zato priporočamo ne samo Orlom, ampak vsem našim mladinskim zvezam, naj pri svojih shodih in sestankih goje tudi pravilno glasno čitanje, in kjer je priložnost, tudi pisanje. Saj kmečka mladina mnogokje redko pride do pisanja. Posebno dečki to delo radi prepuščajo drugim, potem pa že s težavo zve-rižijo skupaj svoje ime.

Živinska mati. V Bramfeldu pri Hamburgu je djala neka mati svoje dveletno dete

na žareči štedilnik. Dete se je seveda strašno opeklo. Nato ga je vrla v posteljo, zaprla stanovanje in odšla v Hamburg. Ker je dete strahovito kričalo, prišli so sosedge, vdrli v stanovanje in tam našli strašno opeklo dete, pa še tudi 3 druge popolnoma izstradane otroke, ki se niso mogli več glasiti od same slabosti. Otroke so izročili zavetiščem, mater pa zaprli, ko je prišla domov. Takšnih mater menda-le pri nas ni. Bog nas jih varuj!

Apostolstvo mladine. Večkrat se je že in se bo že moralo našo bolj odraslo moško in žensko mladino spominjati, da ima dolžnost z gledom in z besedo zlasti mlajše pridobivati za delo v društvih. Marsikateri sicer dober večji fant ali dekle se nič ne zmenita za mlajše v domači vasi, in tako ti poslednji, čeprav imajo mnogi dobro voljo, čutijo to kot nekako nezasluženo preziranje in zapostavljanje in jih je pozneje težko pridobiti. Hudobneži si dostikrat posebno prizadevajo, da mlade, ravno šoli odrasle fante zase dobijo: tembolj morajo naši zavedni krščanski fantje in dekleta svoje mlajše vrstnike ali vrstnice voditi v naša društva. Ne pozabimo tega apostolstva!

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

Uredniški pogovor.

Dva tabora.

V 3. številki na strani 48. smo priobčili kratek spisec „Sokoli nazaj — Orli naprej“, sklicujoč se na liberalno „Našo bodočnost“. To je uredništvo tišega lista tako speкло, da kliče v 2. številki ogenj in žveplo nad nas. Tako-le pravi liberalna glava o naših organizacijah: „Oni ne služijo moči in povzdigi slovenskega naroda, čigar opora in up za bodočnost je mladina. Oni hočejo imeti slepo, pokorno, vdano, nesamostojno, neizobraženo mladino. Čim bolj je ta vdana nizkim strastem, tem slabejša je telesno, tem lažje jo je voditi za nos in tem lažje jo je pozneje politično izkoriščati za utrditev klerikalne moči nad ljudstvom.“ Svoj čedni članek pa sklene s trditvijo, da se v samostanskih šolah in zavodih vzgaja le hinavščina in potuhnenost, v starosti pa zahrbtnost in zavrtnost v zasebnem, narodno izdajstvo v javnem življenju.

Ne bi se ozirali na to kvakanje, toda dolžni smo svojim mladim čitateljem povedati jasno besedo. Gre se za načela. Svet se bolj in bolj ločuje v dva popolno nasprotna tabora: na eni strani Kristus in njegov evangelij, na drugi strani Belecub v blesteči obleki napredka in prosvete, v resnici pa brezverstva z vsemi posledicami, tam blagoslov božji, tukaj prokletstvo. Med ta dva tabora je postavljena tudi mladina, odločiti se ji bo prej ali slej za enega ali za drugega. Dvema gospodoma ni mogoče služiti, to velja pred vsem tukaj. Bodi ali topel ali mrzel. Tisti časi so minoli, ko so bili nekateri po eni strani kristjani, po drugi pa zagrizeni liberalci.

Zgoraj navedene besede „Naša bodočnost“ obsegajo nekako jedro

vsega, kar očitajo nasprotniki naši organizaciji, ki stoji na krščanskem stališču.

Za priče kličemo vse mladeniče in mladenke, ki so sploh pri naših organizacijah, naj preudarijo in si samodgovorijo na te-le točke:

1. Mi hočemo slepo pokorno mladino. Je pokorščina kaj hudega? Ali ne ve vsak kristjan, da ima tudi pokorščina svoje meje? Če ti vелеva tvoj predstojnik, kar je slabo in nepošteno, nisi dolžen ubogati, zakaj „Bogu moramo biti bolj pokorni, kakor ljudem.“ Brez pokorščine vzgoja ni mogoča. Slavni vzgojitelj in prijatelj mladine, protestant Förster, pravi: „Naš čas potrebuje bolj kakor kdaj vzgojo pokorščine“, zlasti, če se človek „odtrga od pokorščine, ki jo nalaga vera, ne postane sloboden človek, ampak namesto cerkve in vere stopijo vse mogoče druge oblasti, katerim se vrže človek v naročje.“ Poglejmo stvar bližje. Vprašajmo mlade ljudi, ki jih vlačijo žandarji okoli in ki jih ječijo po ječah: Ali bi bili prišli tako daleč, če bi bili ubogali, kar so vas učili dobri stariši in dušni pastirji, ko bi se bili dali voditi načelom, ki jih zastopa naša krščanska organizacija? Nihče še ni postal tat, razbojnik, pijanec zato, ker je bil pokoren naukom, ki jih daje sv. cerkev in krščanska organizacija, pač pa, ker se je dal voditi krivim prerokom in prijateljem. In samostojnost? Ali ne gre vsa naša organizacija za tem, da se vzgojijo samostojni značaji? Notranje prepričanje mora biti duša naši organizaciji. Opomin apostola Pavla, da moramo ubogati zavoljo vesti, iz srca, ne samo iz zunanega strahu, je podlaga vsemu družabnemu redu.

Poglejmo pa sedaj nasprotnike. Kako resnične so zgoraj navedene Försterjeve besede, lahko spoznate iz vsakdanje izkušnje. Poglejte liberalca, ali štajercijanca, ali soc. demokrata. Tam je šele prava, res slepa pokorščina. Anarhisti se imenujejo ljudje, ki hočejo odpraviti vso postavno oblast, pomoriti kralje in cesarje, ali kakor je neki mariborski socialni demokrat rekel: na čreva duhovnikov obesiti kralje. In te zverine v človeški podobi imajo med seboj železno pokorščino, gorje mu, kdor se ne vda njili povelju.

Torej mladina, bodi ti sveta četrta božja zapoved, če hočeš biti srečna. Če nočeš biti pokorna postavni oblasti, prideš v sužnost malopridnih ljudi in ničvrednih časnikov. Ne daj se slepiti praznim besedam; slobodo ti ponujajo, pa sužnost prodajajo.

2. Mi hočemo imeti ne izobrazbeno mladino. Kaj pravite k temu vi, ki porabite svoj prosti čas za čitanje knjig, ki se vadite v govorništvu, v lepem nastopu, petju itd.? Koliko se trudijo z vami vaši voditelji! Koliko pa storijo liberalci za izobrazbo mladine? Poglejte te liberalne voditelje, katerim je glavna reč plača, prosti čas pa presedijo v krčmi. Z lažmi in raznimi besedami pitati ljudstvo, to ni izobrazba. Zopet vas kličemo za priče: kakšno naprednost in izobrazbo kažejo mladeniči, ki ne marajo nič slišati o naših družtvih, ki le psujejo duhovnike in se pretepajo po krčmah. Je to naprednost?

3. Mi hočemo imeti mladino, vdanost nizkim strastem, da jo lažje za nos vodimo! Jako poceni je ta trditev. Nasprotniki, če imate iskro poštenja v sebi, dokažite nam, v katerem društvu naše organizacije se to uči, dokažite nam to iz našega lista! Mi učimo mladino premagovati se in brzdati strasti, liberalci pa pravi, da ni Boga in človek lahko dela, kar hoče; mi svarimo mladino pred pijančevanjem, liberalci s svojimi veseliciami ravno vabijo k pijančevanju, mi odvračamo mladino od nečistovanja in plesov, ker so mladini nevarni, liberalci učijo, da nečistost ni greh, se norčujejo iz devilstva in vabijo nalašč mladino na po-

nočne plesse, mi svarimo pred poboji, liberalci in socialni demokrati pa svoje nasprotnike s kamenjem pobijajo, kjer jim manjka pametnih dokazov. Kjer so ljudje, so tudi človeške slabosti, tudi v naših vrstah niso sami svetniki, tudi med cerkvenimi služabniki se najdejo pleve, garjeve ovce. Toda če naš mladenič pade ali zaide duhovnik na kriva pota, ali je tega kriva cerkev? Cerkev hoče imeti dobre vernike, vzorne duhovnike, če nekateri niso taki, je krivo, ker se ne držijo krščanskih načel. Kolikor bolj se ljudje odvračajo od krščanskih načel, toliko bolj padajo v sužnost „nizkih strasti“. „Sad greha je pa smrt,“ pravi apostol.

4. Hinavstvo nam očitajo. Hinavec je bil kralj Herod, ki je rekel, da bo šel tudi molit novorojenega kralja v Betlehem. Hinavec je bil Judež Iskarjot, kateremu je Gospod rekel: „S poljubom izdajaš Sina človekovega?“ A so li bili tudi Modri iz Jutrovega hinavci, ki so šli v Betlehem, so li bili tudi ostali apostoli in mučenci hinavci? Savel je bil poprej zagrizen sovražnik krščanske vere, pozneje pa zavestno piše: „Vem, komu verujem“. Je li bil ta veliki apostol tudi hinavec? Hinavce iščete vi liberalci med seboj! Pred ljudstvom pravite, da niste zoper vero, v svojih listih pa blatite najsvetejše reči. Če vas povabi kak duhovni gospod na kupico vina, delate komplimente, da bi se vam lahko hrbet pretl za hrbtom pa psujete čez „farje“!

5. Narodno izdajstvo nam očita glasilo liberalnih slovenskih učiteljev, ki sede v lepi družbi z nemškimi učitelji, ki so nedavno imenovali naše mladeniče svinje. Kidajte gnoj pred svojim pragom. Nikjer ni toliko narodnih izdajic in brezznačajnežev, kakor med liberalnim učiteljstvom. Nam je ljubezen do domovine sveta dolžnost, vam je molzna krava, če kaj nese, ste narodni, če ne, pa vam je narodnost deveta briga.

Poštena slovenska mladina, ne daj se slepiti bobnečim besedam krivih preokrov! Ko pride čas, da se odločiš na levo ali na desno, se ne boš pomišljala, kje je tvoja prava sreča.